

СИЛАБУС

з дисципліни «Організація, нормування і оплата праці»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
073 «Менеджмент»

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 30 годин лекції, 16 годин – практичні заняття, 44 години – самостійна робота, екзамен.

Викладач курсу – **Артеменко Олександра Олексіївна** к.е.н., доцент ЗВО кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту (<http://new.khntusg.com.ua/staff/artemenko-oleksandra-alekseevna>)

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Теорія організації», «Менеджмент». «Економіка праці»,

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Аналіз господарської діяльності», «Організація виробництва», «Адміністративний менеджмент», «Планування і контроль на підприємстві».

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Структуру та зміст курсу побудовано на основі узагальнення реальної практики управління трудовими ресурсами підприємств. Опановуючи курс, здобувач вищої освіти має усвідомити сучасну методологію та порядок встановлення норм виробітку та рівня оплати праці. По завершенні вивчення курсу здобувач вищої освіти повинен розуміти:

форми і методи організації і нормування праці; форми і системи організації оплати праці на підприємстві; методи аналізу ефективності використання праці на підприємстві; роль міжнародного досвіду ефективного управління трудовою діяльністю.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати: - сутність сучасного ринку праці, умови його виникнення та ефективного функціонування;

- структуру і розміщення населення України, його природний і механічний рух, типи, види і режими відтворення населення;

- сутність, види та форми зайнятості і безробіття населення, законодавство України про зайнятість;

- методи вимірювання продуктивності праці, класифікацію факторів і резервів продуктивності праці;

- сутність, функції і принципи організації оплати праці на підприємстві;

- тарифну систему оплати праці та її елементи;

- макроекономічні механізми регулювання заробітної плати, законодавчі і нормативні акти щодо державного регулювання оплати праці;

- структуру вартості робочої сили, рівень життя населення;

- сутність і зміст процесу нормування праці, робочий час, його склад і структуру, методи вивчення витрат робочого часу;

- поняття значення і основні напрями організації праці, класифікацію та особливості організації робочих місць різних категорій працівників;

- поняття та принципи соціального захисту населення, напрями розвитку соціальної політики в Україні;

- методики планування чисельності працівників, фонду їх оплати праці;

- систему економічних показників ефективності управління персоналом у сучасних умовах господарювання.

вміти:

- працювати з джерелами статистичної інформації, вибирати статистичні дані для аналізу ринку праці, зайнятості і безробіття населення, оплати праці, формування доходів і витрат;

- оцінювати кон'юнктуру сучасного ринку праці, робити прогнози щодо попиту і пропозиції робочої сили;

- визначати потребу підприємства в кадрах, планувати чисельність працівників підприємства в розрізі окремих спеціальностей;

- вибирати найбільш ефективну форму і систему організації оплати праці на підприємстві, аналізувати використання фонду заробітної плати;

- обґрунтовувати необхідність та ефективність преміювання працівників підприємства;

- вибирати оптимальні режими праці і відпочинку на виробництві;

- аналізувати ефективність використання робочої сили на підприємстві, розраховувати показники продуктивності праці;

- виявляти резерви підвищення продуктивності праці, визначати заходи, спрямовані на використання цих резервів;

- володіти методами вивчення робочого часу, аналізувати раціональність його використання, пропонувати заходи оптимізації використання робочого часу;

- визначати шляхи підвищення ефективності праці на підприємстві.

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою викладення дисципліни «Організація нормування і оплата праці» є формування **компетентності** щодо об'єктивних закономірностей та особливостей управління трудовими ресурсами та набуття практичних навичок з дослідження: ринку праці, організації і планування праці, аналізу її ефективності на підприємстві, яка визначається рівнем нормування праці зайнятих на ньому виконавців.

Предметом вивчення «Організація нормування і оплата праці» є закономірності планування та рівень використання трудових ресурсів, які впливають на підвищення ефективності у суспільного виробництва, розв'язання конфліктів, що виникають у соціально-трудовій сфері.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладення курсу, є надання здобувачам вищої освіти:

- оволодіння ними теорією таких важливих економічних категорій і понять, як: соціально-трудова сфера, ринок праці, трудові ресурси, зайнятість і безробіття, продуктивність праці, нормування, організація і оплата праці, соціально-трудова відносина, соціальне партнерство, рівень життя, соціальна політика тощо;

- опанування формами і методами організації і нормування праці;

- оволодіння формами і системами організації оплати праці на підприємстві;

- оволодіння методами аналізу ефективності використання праці на підприємстві;

- вивчення і застосування міжнародного досвіду ефективного управління трудовою діяльністю.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів управління основною діяльністю організацій та галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації, а також формування здатностей:

- здатність визначати та описувати характеристики організації;

- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища; -
- здатність визначати перспективи розвитку організації;
- вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними;
- здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту;
- здатність діяти соціально відповідально і свідомо;
- здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту;
- здатність планувати діяльність організації та управляти часом;
- здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення;
- розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть розробляти нову систему трудових відносин організації; аналізувати та впливати на зміни в зайнятості;

- демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;
- застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;
- мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації;
- ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації;
- демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. «Основні напрямки організації праці»

Лекції:

- Тема 1. Нормування праці на механізованих роботах (мобільних та стаціонарних)
- Тема 2. Нормування праці у тваринництві
- Тема 3. Установлення норм виробітку в тваринництві
- Тема 4. Нормування ручних, транспортних і ремонтних робіт

Практичні заняття:

- Тема 1. Умови праці та способи їх оптимізації
- Тема 2. Нормування праці на механізованих роботах (мобільних та стаціонарних)
- Тема 3. Естетичні умови праці
- Тема 4. Форми організації праці та класифікація в сільському господарстві

Змістовий модуль 2. «Умови праці і фактори їх формування»

Лекції:

- Тема 5. Поділ та кооперація праці
- Тема 6. Організація обслуговування та атестація робочих місць
- Тема 7. Атестація робочих місць
- Тема 8. Режими праці та відпочинку
- Тема 9. Умови праці та способи їх оптимізації

Практичні заняття:

Тема 5. Організація основних трудових процесів у рослинництві
Тема 6. Організація основних трудових процесів у тваринництві
Тема 7. Політика доходів і сутність заробітної плати
Тема 8. Тарифна система оплати праці та її складові
Тема 9. Форми та системи оплати праці в сільському господарстві

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: *модуль 1* – 50 % семестрової оцінки; *модуль 2* – 50 % семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>
Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>